

עפ"ת (חיפה) 1938-08-24 - מהא באבא יאור נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 1938-08-24 - מהא באבא יאור נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 1938-08-24

מהא באבא יאור

נגד

מדינת ישראל

פרקליטת מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[15.11.2024]

כבוד השופט שלמה בנג'ו

ע"י ב"כ עוה"ד תאמר נאסר

ע"י ב"כ עוה"ד דניאל קופלוב

פסק דין

לפניי הודעת ערעור על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה בעכו (כבוד השופטת אסתר טפטה-גרדי) מיום 20/06/2024 בתיק ת"ד 9249-01-21, במסגרתו גזר על המערערת, פסילה בפועל למשך 9 חודשים, פסילה על תנאי של 6 חודשים ל-3 שנים וקנס 1,500 ₪. הערעור מכוון כלפי עונש הפסילה בלבד.

רקע והליכים קודמים

1. כנגד המערערת הוגש כתב אישום אשר ייחס לה עבירות נהיגה בקלות ראש - עבירה לפי סעיפים 62(2) ו-38(3) לפקודת התעבורה; אי מתן זכות קדימה בפנייה שמאלה - עבירה לפי תקנה 64(א)(2) לתקנות התעבורה; התנהגות הגורמת נזק - עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה.
2. לפי כתב האישום ביום 1.12.20 סמוך לשעה 10:40 נהגה הנאשמת ברכב פרטי ברחוב תאופיק דיאב בשפרעם, שהוא רחוב דו סיטרי, נתיב אחד לכל כיוון, המופרד באמצעות שטח הפרדה בנוי. הנאשמת נהגה בקלות ראש וברשלנות, בעת שהחלה לבצע פנייה שמאלה לרחוב דאור חלואי, לא נתנה זכות קדימה לרכב פרטי שנסע בכיוון הנגדי לה, חסמה את דרכו, והתנגשה בו עם דופן קדמית שמאלית של רכבה, הדפה אותו שמאלה עד שנעצר, והמשיכה בתנועה עד שרכבה נעצר. כתוצאה מהתאונה, כלי הרכב המעורבים ניזוקו. הנאשמת נפגעה ונזקקה לטיפול רפואי, ונהג הרכב המעורב נחבל חבלות של ממש [כמתואר בסעיף 4 לכתב האישום].

3. המערערת כפרה בעובדות כתב האישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות. בשלב מסוים, ולאחר שהחלה שמיעת הראיות במסגרתה נשמע נהג הרכב המעורב (להלן: "הנהג המעורב"), חזרה בה המערערת מכפירתה, והודתה בכל עובדות כתב האישום. באותה ישיבה נשמעו הטיעונים לעונש, ומאוחר יותר גזר את דינה של המערערת והטיל עליה את העונשים שבכותרת.
4. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, נתן בית המשפט קמא דעתו לנסיבות ביצוע העבירות. נקבע, כי המערערת נהגה בקלות ראש וברשלנות, שעה שביצעה פנייה שמאלה ולא נתנה זכות קדימה לרכב המעורב, חסמה את דרכו והתנגשה בו. כתוצאה מכך הרכב המעורב נהדף עד שנעצר, ורכב המערערת אף הוא המשיך בתנועה עד שנעצר. עוד נלקח בחשבון הנזק הגופני שנגרם כתוצאה מרשלנות הנהיגה של המערערת. צוין, כי שני הנהגים, המערערת והנהג המעורב, נפגעו, ונזקקו לטיפול רפואי. בית המשפט קמא עמד על אופייה של החבלה שספג הנהג המעורב. צוין, כי הוא סבל מדימום טמפוראלי בראשו, ברוחב של כסנטימטר, מלווה במסה על רקמת המח ועוד, כמפורט בסעיף 4 לעובדות כתב האישום, בהן הודתה הנאשמת. צוין, כי הוא אושפז בטיפול נמרץ, ושלושה ימים לאחר שחרורו אושפז בשנית, נוכח קשיים בדיבור ושליפת מילים, והוא נותר להשגחה למשך יומיים נוספים (ת/1). הודגש, כי מדובר בנהג בן 72, רופא שיניים במקצועו, שנאלץ לסגור את מרפאתו והפך להיות אדם תלתי. הוא מסתייע באמצעי עזר להליכה, והגיע לבית המשפט עם נהג ומלווה. בית משפט קמא דחה ובצדק רב, את טענת ההגנה, כאילו החבלה שנגרמה לנהג המעורב לא הייתה קשה כמתואר בכתב האישום, מהטעם שהמערערת הודתה בעובדות כתב האישום הכוללות את היקף הפגיעה וטיבה.
5. לאור כל אלה קבע כב' בית המשפט קמא, כי רף הרשלנות שהפגינה המערערת באירוע, הוא רף בינוני, ודרגת החבלות מצויה ברף בינוני-גבוה, ולאור זאת מתחם עונש הפסילה נע מ-3 חודשים ועד למספר שנים, לצד ענישה נלווית.
6. לצד דברים אלו, נתן בית המשפט קמא דעתו לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. צוין, כי הנהג המעורב מחל למערערת על התאונה, אם כי טען שבני משפחתה לא יצרו עמו קשר נוסף לאחר התאונה, ולא דרשו בשלומם והדבר חרה לו. עוד לקח בחשבון בית המשפט קמא, את הודאתה של המערערת, היעדר עבר תעבורתי, היותה אם לשניים העובדת כעורכת דין המנהלת אורח חיים נורמטיבי, וזוהי לה הסתבכותה הראשונה עם החוק. בנוסף, סקר בית המשפט קמא את הפסיקה שהציגו לו הצדדים והביא פסיקה משלו. לאחר שהתחשב במכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, מיקם את עונש הפסילה על 9 חודשים במתחם שקבע, לצד יתר רכיבי הענישה שגזר על המערערת, כמפורט לעיל.

7. בהודעת הערעור טענה המערערת, כי בית המשפט קמא החמיר איתה יתר על המידה ברכיב הפסילה. נטען, כי במסגרת עובדות כתב האישום גרמה המערערת במעשיה חבלות של ממש לנפגע, לכאורה. הודגש, כי המילה לכאורה נרשמה בהודעת הערעור, מכיוון שבית המשפט קמא לא נחשף לתיעוד הרפואי של הנהג המעורב. מכאן שבית המשפט קמא גזר את דינה של המערערת, על סמך טענות שאינן מגובות במסמכים רפואיים, ובכך שגה. עוד נטען, כי מתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט קמא לא מבוסס על טענות ממשיות ומגובות, וההבחנה שערך בית המשפט לגבי הפסיקה שהגישה לו ההגנה, אינה במקומה ואף המשקל שנתן בית המשפט קמא לפסיקה שהוגשה על ידי התביעה שגוי.
8. עוד נטען, כי בית המשפט קמא התעלם מעברה הנקי של המערערת, לא התייחס לכך שלא התייצבו עדי תביעה לשיבות ההוכחות שנקבעו, לא נתן משקל להודייתה בהזדמנות הראשונה וחזרתה מעתירתה לפסיקת הוצאות משפט. מדובר במערערת שעובדת כעורכת דין מזה מספר שנים, מנהלת אורח חיים נורמטיבי. המערערת דרשה בשלומה של הנהג המעורב וביקשה את סליחתו. המערערת לא יצרה קשר עימו בשנית מחשש כי תואשם בשיבוש מהלכי משפט. אשר לרף הרשלנות שנקבע, כרף בינוני, נטען כי רשלנותה של המערערת הייתה ברף הנמוך ביותר. לפיכך נטען, כי עונש הפסילה שהושת על המערערת הוא עונש חמור בנסיבות העניין.
9. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור. נטען כי שבית המשפט קמא התחשב במכלול השיקולים הרלוונטיים לצורך קביעת המתחם ולגזירת עונש בתוך המתחם, ובית משפט קמא אף ביצע הבחנה של הפסיקה שהגישו לו שני הצדדים והביא פסיקה משלו. בית המשפט לא נזקק למסמכים רפואיים הגם שהיו בפניו, הואיל והמערערת הודתה בעובדות כתב האישום, בהן מפורטת הפגיעה של הנהג המעורב, והודגש כי המערערת חזרה בה מכפירתה והודתה רק לאחר שנפגע העבירה נשמע בבית המשפט קמא.
10. המערערת עצמה ביקשה להוסיף דברים משלה, היא מסרה שהיא אם לשני ילדים קטנים, עובדת כעורכת דין במשרד עורכי דין וזקוקה לרישיון לפרנסתה, בעלה עובד במשמרות בבית חולים, היא לבד וקשה לה. אשר לנהג המעורב טענה, כי היו לו תאונות קודמות לפני התאונה הזו, והוא היה נכה עוד לפני כן, מדובר באירוע חד-פעמי, וציינה כי בניגוד לנטען ע"י הנהג המעורב היא הייתה בקשר איתו באמצעות בעלה ואף ביקרו אותו בבית החולים. דיון והכרעה
11. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בגזר דינו של כבוד בית המשפט קמא, בתיק בית המשפט, ושמעתי באריכות את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה, שאין בגזר הדין פגם המצדיק התערבות בגזר הדין.
12. כלל נקוט מימים ימימה, שבית משפט שלערעור, לא יטה להתערב על נקלה, בעונש שהטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים, בהם מתגלה לערכאת הערעור כי קיימת בגזר הדין סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ראו: ע"פ 634/19 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 11, [26/02/2020]; ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10, [27/04/2022]; ע"פ 7451/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 30, [29/09/2024]; ע"פ 230/24 אלעמרני נ' מדינת ישראל, פסקה 24, [15/09/2024]).

13. על רקע דברים אלו, פניתי וּבַחַנְתִּי בַחֹן הַיָּטֵב, האם העונש שהושת על המערערת בענייננו, סוטה לחומרה, באופן ניכר, המצדיק את התערבות ערכאת הערעור. לאחר בחינה זאת, לא מצאתי שעניינה של המערערת בא בקהלם של אותם חריגים בהם קיימת עילה להתערבות ערכאת הערעור. לא מצאתי כי יש בגזר הדין יש סטייה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת, או שנפלה טעות מהותית בגזר הדין, המצדיקה התערבות בו.
14. בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך בענישה הולמת ומרתיעה, בעבירות שעניינן נהיגה רשלנית, המובילה לא אחת לפציעות קשות, ולעיתים לתוצאות קטלניות. נקבע, כי תאונות דרכים הן שכיחות, חלקן מאופיינות בפציעות קשות ואף קטלניות, וישנו קושי רב למגרן. לכן, על בתי המשפט להרים את תרומתם כחלק מהמאבק, בהטלת ענישה ראויה. ביצוען של עבירות אלה שכיח ביותר ובד"כ מבוצע ע"י אנשים נורמטיביים, מטעם זה יש להעדיף את שיקולי ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 2564/12 קרני נ' מדינת ישראל (18.6.12); ע"פ 2247/10 שלום ימיני נגד מדינת ישראל (12.01.11); ע"פ 5167/05 מג'דוב נ' מדינת ישראל (10.10.05); ע"פ 5787/04 שחאדה נ' מדינת ישראל (8.9.04)).
15. עיון בגזר הדין מלמד, כי בית המשפט קמא שקל את מכלול השיקולים הרלוונטיים במלאכת גזירת הדין, וקבע מתחם עונש הולם לאורם של הערכים המוגנים שנפגעו, מדיניות הענישה הנוהגת והשיקולים הקבועים בהוראת סעיף 40ט לחוק העונשין. אמנם המתחם שקבע בית המשפט קמא, הנע בין שלושת חודשי פסילת המינימום ועד "למספר שנים", רחב מדי, ולכוד ברשתו שורה ארוכה של תוצאות עונשיות, ובכך אין המתחם משרת את התכלית אליה מכוונים עקרונות הענישה (ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (5.6.2013); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (5.8.2013)). בכך שגה. עם זאת, אין בכך כדי להוביל למסקנה, כי מדובר בשגיאה המצדיקה התערבות בגזירת העונש בתוך המתחם. שכן, כפי שנקבע לא אחת, ערכאת הערעור בוחנת את התוצאה העונשית הסופית של גזר הדין, ואין בקיומה של שגגה בקביעת המתחם כדי להצדיק התערבות (ע"פ 5407/21 דלאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (15.2.2022); ע"פ 8622/21 שחר הולר נ' מדינת ישראל, פסקה 10, (15.5.2022)).
16. אשר למתחם העונש שנקבע, כב' בית המשפט קמא התחשב נכונה בעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, במדיניות הענישה הנוהגת, תוך מתן דגש לרף הרשלנות שהפגינה המערערת בתאונה, וקבע כי מדובר ברשלנות ברף הבינוני. הוטעם, כי המערערת נהגה בקלות ראש, בכך שבעת שהחלה לבצע את הפנייה, לא נתנה זכות קדימה לרכב הנהג המעורב, התנגשה בו בעוצמה. כתוצאה מההתנגשות נהדף הרכב המעורב, והועף מעוצמת הפגיעה למרחק של כ-20 מטרים ממקום התאונה. עוד התחשב נכונה בית המשפט קמא, בטיב החבלה שנגרמה לנהג המעורב בראשו, וקבע, כי מדובר ברף חבלה בינוני-גבוה, ובשים לב לכך שמדובר באדם בן 72 ובהשלכות הפציעות עליו. בהקשר זה אציין, כי בית המשפט לא ניזקק לראיות אודות הפציעה טיבה והיקפה, כנטען ע"י המערערת, שעה שעובדות אלה מפורטות בכתב האישום בו הודתה המערערת.

17. אשר לקביעת העונש התוך המתחם, כב' בית המשפט קמא לקח בחשבון לקולא, את מכלול השיקולים הרלבנטיים בהתאם להוראת סעיף 40 לחוק העונשין, לרבות, עברה הנקי של המערערת, עבודתה כעורכת דין הזקוקה לרישיון לפרנסתה, ואת הודאתה בכתב האישום והחסכון בזמן שיפוטי. יצוין בהקשר זה, כי המערערת לא חסכה מזמנו של בית המשפט. היא אף לא חסכה את עדותו של הנהג המעורב, שהינו אדם מבוגר בא בימים, אשר מתקשה בתנועה, והגיע לבית המשפט במיוחד למתן עדות כשהוא מלווה. המערערת חזרה בה מכפירתה רק לאחר שהנהג המעורב העיד בבית המשפט. למרות זאת, בית המשפט קמא נטה לה חסד וזקף את הודאתה של המערערת לזכותה. בסופו של יום גזר עליה פסילה של 9 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים.
18. בדיקת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות ואירועים דומים, שהענישה לגביהן אושרה בערכאות הערעור, מלמדת כי התוצאה העונשית אליה הגיעה בית משפט קמא, איננה חמורה כלל ועיקר, אלא מדודה והולמת את נסיבות התאונה, בהינתן דרגת הרשלנות שהופגנה ע"י המערערת בתאונה, ואת תוצאתה של התאונה, בראי החבלות שסבל הנהג המעורב והנזק שנגרם לו. להלן תמצית פסיקה באירועים דומים:
- רע"פ 5213/22 עמראן קבהא נ' מדינת ישראל (4.8.22) - הנאשם הורשע בביצוע עבירות של סטייה מקו נסיעה, נהיגה בחוסר זהירות, וגרימת תאונת דרכים שתוצאותיה חבלות של ממש לנהג המעורב. אותו נאשם סטה ימינה מנתיב נסיעתו, פגע בנהג המעורב, שבאותה העת עזר את רכבו על אי תנועה. לנהג המעורב נגרמו חבלות של ממש בדמות פגיעות ראש שהצריכו תפרים בקרקפת, שבר באמה, שבר בצלע וחתכים באוזן. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ועד למאסר בעבודות שירות, צו של"צ ופסילת רישיון נהיגה של 3 חודשים ועד למעלה מ- 12 חודשים, קנס, וענישה נלווית. הנאשם נדון ל-250 שעות של"צ, פסילת רישיון נהיגה למשך 15 חודשים, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי, קנס בסך 3,000 ₪ וצו מבחן למשך שנה. ערעור הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה, ובקשת רשות ערעור נדחתה אף היא.
- רע"פ 8612/20 יורם גבאי נ' מדינת ישראל (12.1.2021) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה בחוסר זהירות, סטייה מנתיב נסיעה, וגרימת תאונת דרכים שתוצאותיה חבלות של ממש. הנאשם סטה לשולי הכביש, חסם דרכו של האופנוע שנהג בשול הכביש וגרם לתאונה. לרוכב האופנוע נגרמו חבלות של ממש בגופו, והוא נזקק לניתוח חירום. הערכאה הדיונית גזרה על הנאשם 16 חודשי פסילה, מאסר מותנה וענישה נלווית. ערעורו של הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה ובקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 1694/19 לואי יאסין נ' מדינת ישראל (24.1.2019) - הנאשם הורשע בעבירות של נהיגה בקלות ראש, התנהגות הגורמת נזק לאדם או לרכוש וסטייה מנתיב הנסיעה. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנהג הרכב המעורב חבלות של ממש שכללו שבר פתוח בירך ימין, ושברים נוספים. הערכאה הדיונית קבעה כי דרגת הרשלנות שהפגין הנאשם בתאונה הינה ברף הבינוני-גבוה. נקבע מתחם הנע בין מאסר על תנאי עד מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לצד ענישה נלווית. נגזרו על הנאשם 45 ימי עבודות שירות, קנס בסך 1,000 ₪, ופסילה 18 חודשי פסילת רישיון נהיגה, פסילה על תנאי, פיצוי, ומאסר על תנאי. ערעורו על גזר הדין התקבל בחלקו כך שפסילת הרישיון הועמדה על 13 חודשים בפועל. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 3065/19 אהרון אסלן נ' מדינת ישראל (17.06.2019) - הנאשם הורשע בביצוע עבירות של נהיגה בקלות ראש, אי ציות לאור האדום ברמזור, גרימת תאונת דרכים וחבלות של ממש לנהג קטנוע אשר סבל משברים בגולגולת, שבר במחיצת האף, שבר בארובת העין. עוד נגרמה לו פגיעה שגרמה לליקוי משמעותי בזיכרון לטווח קצר והארוך ופגיעה קוגניטיבית והוא נזקק לשיקום. הערכאה הדיונית גזרה על הנאשם, 20 חודשי פסילה בפועל, 60 ימי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. ערעורו של הנאשם לבית המשפט המחוזי חומרת גזר הדין התקבל, בו בוטל רק רכיב המאסר בפועל, בין היתר, בשל מצבו הרפואי של הנאשם. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה.
19. נמצא, כי כב' בית המשפט קמא נתן את דעתו לכלל השיקולים העונשיים הנדרשים, הן לצורך קביעת המתחם, והן לצורך מיקום העונש בתוך המתחם, וגזר על המערערת עונשים שהינם פרי שקלול העקרונות הרלוונטיים, תוך שבמלאכתו זו שמר על יחס הולם, בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת האשם שהפגינה המערערת בנהיגתה, לבין סוג ומידת העונש שהטיל עליה, וזאת בהתאם לעקרון המנחה הקבוע בהוראות סעיף 40 לחוק העונשין.
20. בהינתן נסיבות התאונה ותוצאותיה, עונש הפסילה שהטיל בית המשפט קמא על המערערת, מאוזן והולם את חומרת הרשלנות שהופגנה באירוע, הוא אינו סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת, ועל כן לא קמה עילה להתערב בו.
21. בנסיבות מצטברות אלה, לא מצאתי מקום להתערב בגזר הדין ואני דוחה את הערעור.
- ניתן היום, י"ד חשוון תשפ"ה, 15 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.